

Eesti keele ainekava

gümnaasiumi 10. klassile

1. Õpieesmärgid.

Eesti keele õpetamisega 10. klassis taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab Eesti ühiskonnas ja eestikeelses keskkonnas iseseisvalt toimida;
- 2) on võimeline jätkama õpinguid eesti keeles ning kasutama eesti keelt töökeskkonnas ja ametkondlikus suhtluses;
- 3) mõistab ja väärtustab oma ning eesti kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning arvestab suhtluses eesti kultuurinorme ja tavasid;
- 4) analüüsib oma teadmisi ja oskusi ning tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ja vajalikud oskused.

2. Õppesisu - 105 tundi.

2.1. Eesti ja maailm

Eesti riik ja rahvas:

- 1) omariiklus ja kodanikuks olemine, riigikaitse;
- 2) geograafiline asend ja kliima;
- 3) rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid;
- 4) mitmekultuuriline ühiskond.

Eesti keel ja eesti meel:

- 1) rahvuslik identiteet;
- 2) kultuuritraditsioonid;
- 3) kodukoha lugu.

Eesti ja teised riigid:

- 1) Eesti kui Euroopa Liidu liikmesmaa: ELi liikmesriigid, ELi töökorraldus;
- 2) Eesti koht maailmas: rahvusvaheline koostöö.

2.2. Kultuur ja looming

Kultuur kui looming:

- 1) looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst ja käsitöö jne;
- 2) rahva ajalooline kultuurimälu;
- 3) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu.

Kultuuritraditsioonid ja tavad:

- 1) rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad, kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu;
- 2) erinevate rahvaste kultuuritraditsioonid, tavad ja uskumused.

2.3. Keskkond ja tehnoloogia

Geograafiline keskkond:

- 1) keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus- ja kultuurmaastikud, kaitsealad; saasteallikad;
- 2) loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ja kliimamuutused;
- 3) keskkonna jätkusuutlik areng.

Elukeskkond:

- 1) elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel;
- 2) sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puudega inimestele);
- 3) säästlik eluviis;
- 4) sotsiaalne miljö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Tehnoloogia:

- 1) teadus- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus;
- 2) teabekeskond: infootsing ja -vahetus;
- 3) keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne;
- 4) biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

2.4. Haridus ja töö

Pere ja kasvatus:

- 1) perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine;
- 2) kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne.

Haridus:

- 1) riiklikud ja eraõppeasutused, koolitused;
- 2) kohustuslik kooliharidus, iseõppimine;
- 3) koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid;
- 4) edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal;
- 5) elukestev õpe.

Tööelu:

- 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri planeerimine;
- 2) tööotsimine: eluloo koostamine, tööleping, töövestlus;
- 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
- 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste suhtes;
- 5) töötaja ja tööandja õigused ning vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus;
- 6) suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu miljö, motiveeritud töötaja;
- 7) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks;
- 8) puudega inimeste töö.

2.5. Inimene ja ühiskond

Inimene kui looduse osa:

- 1) eluring: sünd, elu ja surm;
- 2) tasakaal inimese ja looduse vahel (nt loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees);
- 3) elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik ja inimsõbralik, tervislik).

Inimene kui indiviid:

- 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine;
- 2) iga inimese kordumatu eripära;
- 3) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
- 4) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed; sotsiaalsed;
- 5) erinevad inimesed ja rahvad (nt keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).

Inimeste suhtlus:

- 1) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (nt sõnavalik, žestid, miimika);
- 2) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.

Ühiskond kui eluavalduste kogum:

- 1) majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond;
- 2) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus;
- 3) ebaterved eluviisid, kuritegevus.

3. Õpitulemused.

B1 keeleoskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

B2 keeleoskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja lodusalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletavat sõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

4. Hindamine:

5. klass					
10.kl:	3	4	5		
	B1.1	B1.2	B2.1		
11.kl:		3	4	5	
		B1.2	B2.1	B2.1-B2.2	
12.kl:			3	4	5
			B2.1	B2.2	B2.2-C1

10.klass	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine	Grammatika	Kontrolltööd Kirjalikud tööd
5 (väga hea) B2.1	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejad on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka	Kirjutab seotud tekstede konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärke. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Aeg-ajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.	KONTROLLTÖÖ on täidetud vähemalt 90% esimesest korrast KIRJALIKUD ÜLESANDED on õigeaegselt täidetud ja esitatud, korrektselt vormistatud ja kirjutatud. Ülesandest saadakse aru ja see täidetakse täpselt ja laitmatult. Parandusi on vähe ja nad on tehtud korrektselt. Võib esineda üksikuid vigu. Käekiri on loetav

10.klass	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine	Grammatika	Kontrolltööd Kirjalikud tööd
			pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik	lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.		

□ nõudmised levivad õpitud teemadele

4 (hea) B1.2	Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordireportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstid, mugandatud ilukirjandustekstid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevat laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu.	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.	KONTROLLTÖÖ on täidetud vähemalt 70% esimesest korrast KIRJALIKUD ÜLESANDED on õigeaegselt täidetud ja esitatud, korrektselt vormistatud ja kirjutatud. Ülesandest saadakse aru ja see täidetakse asjakohaselt. Parandusi on vähe ja nad on tehtud korrektselt. Esineb grammatika-
-----------------	--	--	--	---	--	---

		lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.	Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.	õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.		ja õigekirja vigu. Käekiri on loetav
--	--	---	--	---	--	--------------------------------------

□ nõudmised levivad õpitud teemadele

3 (rahuldav) B1.1	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttav igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadioaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist.	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, ekiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.	KONTROLLTÖÖ on täidetud vähemalt 45% . Juhul, kui esimesest korrast see ei õnnestu, on võimalus olukorda parandada. KIRJALIKUD ÜLESANDED Põhjuseta õigeaegselt esitamata töö. Töö ei ole korrektselt vormistatud ja kirjutatud. Ülesandest saadakse üldjoontes aru ja see täidetakse rahuldavalt. On palju parandusi, parandused on tehtud ebakorrektselt. On palju grammatika- ja õigekirja vigu. Käekiri nõuab märkimisväärset lugejapoolset pingutust Ümberkirjutatud puudulikud tööd
-------------------------	---	---	--	--	--	--

		Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke	kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Häälendus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon	(nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb <i>on-line</i> -vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).		
--	--	---	---	---	--	--

☐ nõudmised levivad õpitud teemadele

2 (puudulik)	Kuuldust, saadakse aru osaliselt, kuuldu arusaamises on olulisi pudujääke. Ei mõista kuuldust sisu, isegi kui teema	Sõnavara on piiratud selleks, et mõista isegi lihtsa sõnastusega tekste. Teksti põhiideed mõistab suurte raskustega.	Sõnavara on liiga väike selleks, et edasi anda teksti sisu. Kõne on aeglane ja kõhklev. Arusaamist segab halb häälendus. Halb	Ülesandest saadakse aru osaliselt, selle täitmisel on olulisi pudujääke. Teksti kirjutamise jaoks sõnavara on piiratud.	Grammatika tundmine puudulik.	<p>KONTROLLTÖÖ on täidetud 20%-44% On võimalus puuduliku kontrolltöö ümber kirjutada.</p> <p>KIRJALIKUD ÜLESANDED Põhjuseta õigeaegselt esitamata töö. Töö vormistamine ja kirjutamine on ebakorrektned. Ülesandest ei saanud aru või see täidetakse mitterahuldavalt. On väga palju parandusi, parandused on tehtud ebakorrektselt. Grammatika- ja õigekirjavead takistavad mõttest arusaamist. Käekiri pole loetav. Puudulikud tööd on võimalik ümber kirjutada.</p>
-----------------	---	--	---	---	-------------------------------	--

	on tuttav.	Leiab vajalikku infot suurte raskustega ning osaliselt .	keelekasutus, lausetus on ebaloogiline. Öeldu mõte on arusaamatu.	Halb keelekasutus, lausetus on ebaloogiline. Grammatika- ja õigekirjavead takistavad mõttest arusaamist.		
--	------------	--	---	--	--	--

☐ nõudmised levivad õpitud teemadele

5. Õppekirjandus:

- Eesti keel vene õppekeelega gümnaasiumile. Kirjastus Koolibri, 2002. M. Rütli, E. Viilipus
- Eesti keele töövihik vene õppekeelega gümnaasiumile. Kirjastus Koolibri, 2002. M. Rütli, E. Viilipus
- Kõik on korras. Tallinn 2001 R. Kallas
- T nagu Tallinn. Kirjastus TEA 2007. M. Pesti, H. Ahi
- Avatud ukсед. Kirjastus TEA 2002. M. Kitsnik, L. Kingisepp
- Eesti keele käsiraamatud, sõnastikud ja sõnaraamatud.

6. Õpp vahendid:

- Õpik
- Töövihik
- Vihik
- Ajalehed ja ajakirjad, perioodika väljaanded, audio ja videovahendid, töölehed jm õpetaja poolt vajalikuks peetav materjal